

Перспективи подальших розвідок у даному напрямі, передбачається подальше вивчення ефективності використання імітаційних засобів у процесі професійної підготовки курсантів – майбутніх працівників Національної поліції, створення програм професійної підготовки працівників МВС на основі імітаційного моделювання.

Список бібліографічних посилань

1. Гурський В. Є. Підготовка особового складу воєнізованих спеціальних підрозділів з використанням пейнтболу, страйкболу та лазерних тирів. *Проблеми екстремальної та кризової психології*. 2013. Вип. 14., ч. II. С. 76–83.
2. Гаврик С. Ю., Черников А. И. Совершенствование огневой подготовки полицейских // Особливості підготовки поліцейських в умовах реформування системи МВС України : зб. матеріалів I міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 20 трав. 2016 р.) / МВС України, Департамент патрульної поліції України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, Каф. спец. фіз. підготовки. Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2016. С. 111–116.
3. Зарічанський О. А. Педагогічні умови професійно-прикладної фізичної підготовки курсантів вищих закладів освіти I–II рівнів акредитації МВС України : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Тернопіль, 2002. 19 с.
4. Методичні рекомендації щодо використання страйкбольного та пейнтбольного обладнання в системі службової підготовки працівників органів внутрішніх справ : лист Департаменту кадрового забезпечення МВС України від 28 берез. 2013 р. № 5093/Лк.
5. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України : наказ МВС України від 26.01.2016 № 50 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16> (дата звернення: 10.04.2019).

Надійшла до редколегії 15.04.2019

УДК 355.233.22:355.12

А. В. ЗАБОРА,

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент,
доцент кафедри спеціальної фізичної підготовки факультету № 2
Харківського національного університету внутрішніх справ;
 <https://orcid.org/0000-0002-7969-5057>;

В. В. КОЛЕСНИКОВ,

старший викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки факультету № 2
Харківського національного університету внутрішніх справ;
 <https://orcid.org/0000-0002-9603-3004>;

С. М. САГАЙДАК,

викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки факультету № 2
Харківського національного університету внутрішніх справ;
 <https://orcid.org/0000-0002-4748-9179>

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ОРГАНІВ МВС УКРАЇНИ

Представлено педагогічну модель удосконалення індивідуальної методичної підготовленості офіцерів-викладачів зі спеціально-фізичної підготовки, яка скерована на підвищення теоретичних знань та практичних умінь під час самостійних занять та в процесі професійної підготовки.

Ключові слова: викладачі СФП, спеціальна фізична підготовка, методична підготовка, форми фізичної підготовки, практичні уміння.

Вступ. На даний момент в Україні відбуваються процеси інтеграції до європейського співтовариства. Ці процеси охоплюють всі ланки державного управління, а також органи МВС України. В свою чергу трансформація органів МВС України до світових стандартів, «гібридна» війна на сході України, військова агресія зі сторони Росії вимагає від сучасних поліцейських високої професійної підготовленості, адже завдання які вони виконують забезпечують мир та спокій в Україні. Також важливим являється організація різнопланової та ефективної підготовки майбутніх офіцерів Національної поліції України (НПУ) до виконання завдань за призначенням.

Відповідним чином прослідковується важливість методичної підготовленості викладачів вищих навчальних закладів освіти МВС України у викладанні навчальних дисциплін передбачених робочим навчальним планом. Вірне поєднання сучасних методів викладання спеціальних дисциплін (методів тренування у практичних дисциплінах) із теоретичними знаннями забезпечує якісну професійну підготовленість майбутніх офіцерів НПУ. В свою чергу, особиста методична та практична підготовленість офіцерів НПУ, які викладають дисципліну «Спеціальна фізична підготовка» у вищих навчальних закладах органів МВС України дозволить підвищити індивідуальний рівень спеціальної фізичної підготовленості курсантів-майбутніх офіцерів НПУ, що в подальшому забезпечить якісне виконання ними завдань за призначенням.

Слід також зауважити, що на сучасному етапі реформування системи МВС України застарілість методичного аспекту спеціальної фізичної підготовки у вищих навчальних закладах освіти, які готують майбутніх офіцерів НПУ вимагає суттєвих змін форм та методів викладання, а також високої професійної активності викладачів. Відповідним чином, удосконалення індивідуального рівня методичної підготовленості викладачів спеціальної фізичної підготовки в системі професійної підготовки із використанням сучасних педагогічних моделей, являється актуальним напрямком наукових досліджень.

Дослідження виконано у відповідності до плану науково-дослідної роботи і дослідно-конструкторських робіт кафедри спеціальної фізичної підготовки ХНУВС (2018–2019 рр.).

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проведений аналіз науково-методичної літератури у напрямку удосконалення методичної підготовленості офіцерів-викладачів (інструкторів) спеціальної фізичної підготовки (фізичної підготовки та спорту) органів МВС України в системі їх професійної підготовки, анкетування провідних фахівців зі спеціальної фізичної підготовки силових структур України, власний педагогічний досвід, підтверджують необхідність постійного удосконалення індивідуального рівня методичної підготовленості.

Під час дослідження нашу увагу привернули роботи: С. В. Романчука, (2009 р.) [1], О. В. Воронцова, А. М. Демківа та інш. (2016 р.) [2], А. П. Петрука (2017 р.) [3], у даних наукових статтях розкриті питання вирішення проблеми недостатнього рівня методичної підготовленості курсантів командного напрямку підготовки вищих навчальних закладів освіти Збройних сил України. Авторами пропонуються програми удосконалення рівня методичної підготовленості тих, хто навчається курсантів, але не в повній мірі прийнятні для застосування під час особистого методичного удосконалення офіцерів-викладачів вищих навчальних закладів освіти (ВНЗО) НПУ.

Шляхи та ключові напрямки вдосконалення системи підготовки керівників занять з фізичної підготовки з військовослужбовцями різних кваліфікацій відображено в роботах: С. М. Жембровського (2009 р.) [4], С. В. Романчука (2011 р.) [5]. На наш погляд данні роботи являються прийнятними для використанні під час підвищення індивідуального рівня методичної підготовленості викладачів спеціальної фізичної підготовки.

Якісний стан сформованості рівня методичної підготовленості з фізичного виховання у курсантів-випускників вищих військових закладів освіти силових структур висвітлено в роботах: О. М. Ольхового (2005 р.) [6], С. В. Номеровського (2011 р.) [7], С. В. Романчука та інш. (2011 р.) [5]. На підставі практичних результатів вищезазначених авторів, нами були визначені основні складові організації дослідження.

Заслужують уваги навчальні посібники та методичні рекомендації [8, 9, 10] в галузі фізичної підготовки правоохоронців МВС України, у яких розкриті питання методики

удосконалення теоретичних знань та практичних умінь курсантами різних напрямів підготовки. Дані науково-методичні видання забезпечують викладання дисципліни «Спеціальна фізична підготовка», а також дозволяють курсантам під час самостійної роботи підвищити свій особистий рівень методичної підготовленості. Слід також зазначити, що не дивлячись на всю повноту викладеного матеріалу, у даних науково-методичних виданнях відсутні методичні рекомендації з проведення навчально-тренувальних занять зі спортивних та рухливих ігор.

Не дивлячись на значну кількість робіт даного напрямку досліджень, питанням розробки педагогічної моделі удосконалення методичної підготовленості викладачів (офіцерів НПУ) спеціальної фізичної підготовки на основі використання новітніх засобів навчання нами не виявлено.

Мета дослідження – удосконалення методичних знань та практичних умінь в проведенні практичних занять зі спеціальної фізичної підготовки офіцерами-викладачами ХНУВС.

Виклад основного матеріалу дослідження. З метою визначення ефективності розробленої педагогічної моделі удосконалення методичних знань та практичних умінь в проведенні практичних занять зі спеціальної фізичної підготовки офіцерами викладачами ХНУВС, було проведено педагогічний експеримент (серпень 2018 р. – квітень 2019 р.), у якому прийняли участь офіцери-викладачі кафедр: спеціальної фізичної підготовки та спорту Національної академії Національної гвардії України (НАНГУ); спеціальної фізичної підготовки Харківського національного університету внутрішніх справ (n=12).

В свою чергу, офіцерів-викладачів було розподілено на експериментальну групу Ег (n=6, представник ХНУВС) та контрольну групу Кг (n=6, представники НАНГУ). На початку педагогічного експерименту досліджувані дані груп за рівнем розвитку методичних знань та практичних умінь з дисципліни «СФП» достовірно не відрізнялися ($P > 0.05$). Досліджувані Кг під час педагогічного експерименту використовували традиційну методику удосконалення методичних знань та практичних умінь передбачених програмою професійної підготовки офіцерів НАНГУ та планом роботи кафедри фізичної підготовки та спорту.

У свою чергу представники Ег додатково використовували педагогічну модель розвитку та удосконалення методичних знань та практичних умінь в проведенні дисципліни «Спеціальна фізична підготовка». Розроблена вище зазначена педагогічна модель впроваджувалась упродовж 2 етапів. На першому етапі (серпень 2018 р. – вересень 2018 р.) з офіцерами-викладачами в рамках самостійної роботи вивчалися керівні документи з організації спеціальної фізичної підготовки, крім цього додатково відпрацьовувалися тестові завдання (на персональних комп'ютерах), які базуються на вимогах керівних документів з організації спеціальної фізичної підготовки в НПУ. Тестові завдання були

Паралельно із систематичним тестовим контролем, офіцерам-викладачам в години професійної підготовки демонструвалися навчально – методичні фільми, які розкривають методичні особливості проведення спеціальної фізичної підготовки у вищих навчальних закладах органів МВС України. Слід також зазначити, що в рамках першого етапу дослідження, офіцерами НПУ, викладачами кафедри СФП ХНУВС акцентувалася увага на вірній та ефективній методиці проведення навчальних занять з різних розділів дисципліни «СФП».

Під час другого етапу (вересень 2018 р. – квітень 2019 р.) під час практичних занять з різних розділів спеціальної фізичної підготовки, ранкової фізичної зарядки, спортивно-масової роботи офіцери-викладачі Ег виконували методичні завдання. Виконання методичного завдання оцінювалося у відповідності до встановлених вимог. Слід зазначити, що обов'язковою умовою реалізації поставлених перед нами завдань, було проведення постійного педагогічного контролю на всіх етапах дослідження провідними фахівцями-методистами вище зазначених кафедр НАНГУ та ХНУВС. Це дозволяло своєчасно вносити корективи у тренувальні програми та методичні завдання.

Наприкінці педагогічного експерименту проведено тестування методичних знань та практичних умінь представниками Ег та КГ. Порівнюючи показники до та після використання запропонованої нами педагогічної моделі встановлено, що результати отримані після

педагогічного експерименту у досліджуваних групах суттєво підвищилися у порівнянні із вихідними даними і ці відмінності в основному достовірні (Ег, $P < 0,05$).

Висновки з даного дослідження. Таким чином, на початку педагогічного експерименту проведено аналіз стану та науково-теоретичних передумов удосконалення методичної підготовленості офіцерів-викладачів спеціальної фізичної підготовки у вищих навчальних закладах органів МВС України. Крім цього, досліджено ефективність існуючої системи розвитку та удосконалення методичної підготовленості офіцерів-викладачів НАНГУ та ХНУВС в системі їх професійної підготовки.

На підставі отриманих даних розроблена та практично апробована педагогічна модель удосконалення індивідуальної методичної підготовленості офіцерів-викладачів «СФП», яка передбачала підвищення теоретичних знань та практичних умінь під час самостійних занять та в процесі професійної підготовки. Крім цього, результати педагогічного експерименту підтверджують високу ефективність запропонованої нами моделі розвитку та удосконалення методичних знань в галузі теорії та методики спеціальної фізичної підготовки працівників НПУ.

У відповідності до результатів отриманих під час дослідження розроблені методичні рекомендації для викладачів кафедр: фізичної підготовки та спорту НАНГУ; спеціальної фізичної підготовки ХНУВС, щодо удосконалення методичної підготовленості фахівців спеціальної фізичної підготовки в системі професійної підготовки.

Перспективи подальших розвідок у даному напрямку передбачають розробку педагогічної моделі удосконалення методичної підготовленості інструкторів СФП органів МВС України під час самостійної роботи в системі професійної підготовки.

Список бібліографічних посилань

1. Романчук С. В. Методична підготовленість командирів підрозділів щодо організації фізичної підготовки курсантів військових навчальних закладів. *Молода спортивна наука України*. 2009. Вип. 13, т. 4. С. 178–181.
2. Петрук А., Воронцов О., Демків А., Биков Р., Бичихін Ю. Методична підготовка курсантів у процесі фізичного виховання у командних вищих військових навчальних закладах збройних сил України. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2016. № 3. С. 164–168.
3. Петрук А. П. Програма формування методичної підготовленості курсантів ВВНЗ в процесі фізичної підготовки. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2017. Вип. 5. С. 256–261.
4. Жембровський С. М. Шляхи вдосконалення системи підготовки керівників занять з фізичної підготовки з офіцерами органів управління. *Молода спортивна наука України*. 2011. Вип. 13, т. 4. С. 68–74.
5. Романчук С., Романчук В., Боярчук О., Гусак О. Підготовка керівників фізичної підготовки під час навчання у військових навчальних закладах. *Молода спортивна наука Україна*. 2011. Вип. 13, т. 4. С. 126–130.
6. Ольховий О. М. Модульно-рейтингова система підготовки офіцерів – керівників занять з фізичної підготовки : автореф. дис. ... канд. наук. з фіз. виховання і спорту : 24.00.02. Львів, 2005. 20 с.
7. Номеровський С. В. Проблемні питання сучасного стану методичної підготовки курсантів військово-морських навчальних закладів під час вивчення навчальної дисципліни «Фізичне виховання, спеціальна фізична підготовка і спорт» // Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки військовослужбовців : матеріали всеармійської наук.-метод. конф. (м. Київ, 24 листоп. 2011 р.) / за заг. ред. Ю. С. Фіногенова. Київ : НУОУ, 2011. С. 137–145.
8. Хацаюк О. В., Гаркавий О. А., Стаднік А. В., Ананченко К. В. Організація фізичної підготовки у навчальних закладах НГУ : навч. посіб. Харків : НАНГУ, 2018. 260 с.
9. Артем'єв В. О., Ярещенко О. А., Сергієнко В. В. Спеціальна фізична підготовка працівників ОВС України : підручник. Харків : Харків юрид., 2011. 256 с.

10. Пічугін М. Ф., Грибан Г. П., Романчук В. М., Романчук С. В. Фізичне виховання військовослужбовців : навч. посіб. Житомир : ЖВІ НАУ, 2011. 820 с.

11. Test Yourself 2.0 – Програма для тестирования знаній школьників и студентів // Софт Архив : сайт. URL: <http://soft-arhiv.com/load/27-1-0-598> (дата звернення: 28.03.2019).

Надійшла до редколегії 01.04.2019

УДК 349.2(477)

І. Д. КАЗАНЧУК,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри адміністративного права і процесу факультету № 3

Харківського національного університету внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0003-4269-2749>

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОКРАЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ПОРЯДКУ ПІД ЧАС НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ТЕХНОГЕННОГО І ПРИРОДНОГО ХАРАКТЕРУ

Розглянуто сучасний стан правового регулювання та організації професійної системи підготовки (перепідготовки) фахівців для органів Національної поліції щодо ефективного виконання завдань із забезпечення публічної безпеки і порядку. На підставі аналізу вітчизняного та міжнародного досвіду поліцейської діяльності щодо подолання наслідків надзвичайної ситуації техногенного і природного характеру надані пріоритетні напрями удосконалення організації освітнього процесу в вищих навчальних закладах відомчої освіти шляхом використання сучасних методик інтерактивного навчання.

Ключові слова: Національна поліція України, нормативно-правові засади, освітній процес, взаємодія, сучасні методи навчання, надзвичайні ситуації природного та техногенного походження, публічна безпека і порядок.

Сучасний процес розвитку правоохоронної системи України, наближення змісту діяльності Національної поліції, як складової частини правоохоронної системи держави, до європейської моделі функціонування органів правоохорони актуалізує проблему покращення системи професійної підготовки (перепідготовки) майбутніх правоохоронців, покращення рівня їх майстерності в процесі забезпечення публічної безпеки і порядку. Особливої уваги ця проблема набула після вступу України до Ради Європи й прийняттям державою певних правових зобов'язань [1, с. 41], у тому числі і у сфері протидії існуючим екологічним ризикам і загрозам, забезпечення публічної безпеки та порядку під час надзвичайних ситуацій природного та техногенного походження.

Не є новиною, що надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру – це небезпечні явища, які, у першу чергу, загрожують безпеці життєдіяльності людини, різко ускладнюють діяльність державних органів [2]. Тому важлива роль повинна віддаватися комплексному використанні усіх сил і засобів органів поліції, яке повинне базуватися на принципах [3, с. 181]: зосередження основних сил і засобів в найбільш вірогідних місцях порушень громадського порядку; безперервність, гнучкість і активність правоохоронців; маневреність силами і засобами; безперервність, гнучкість та активність.

На сьогодні недосконалість правового забезпечення організації діяльності правоохоронних органів, неналежний рівень взаємодії Національної поліції, Державної